

DELAVSKA POLITIKA

St. 122.

V Ljubljani, sreda 30. junija 1926.

Leto I.

Po ljubljanskih dogodkih.

Na Vidovdan popoldne je prišlo v Ljubljani do krvavih spopadov med Orjuno in policijo. Bilo je več težko in lahko ranjenih na obeh straneh, neko ženo je pa to koncentrično streljanje sredi mesta tako razburilo, da je izdihnila na posledicah krčnega napada. Ne moremo preko vidovdanskih dogodkov, da ne bi povedali odkrito svoje mnenje. Še bolj kot samo streljanje med orjunaši in stražniki, nas je razburilo dejstvo, da je oblast dovolila koncentracijo do zob oboroženih orjunaških čet v Trbovljah in v Ljubljani, medtem, ko je ista oblast nekaj dni prej neusmiljeno prepovedala nedolžno slavlje jeseniških sodrugov, ki so hoteli v nedeljo razviti društveni prapor podružnice izobraževalnega društva »Svoboda« na Jesenicah. Na to jeseniško slavlje bi bili prišli naši organizirani delavci, ki ne posejajo svojih prireditev z revolverji, z bojnimi čeladami na glavi in z revolverji v žepu. To je naša slavna oblast prav dobro vedela, in se zato na nevarnost koncentriranja oboroženih čet niti ni sklicevala. Našla je drugi, modrejši povod. Rekla je, da je na onem praporu slika Karla Marksa, »Karl Marks je pa znan politik...« Evo, so to piramidarno uradno jugoslovansko modrostjo je slavna oblast opravičila jeseniško prepoved. Istočasno je pa dovolila, da se oborožene čete orjunašev zberejo v Trbovljah, pripeljejo v Ljubljano, demonstrirajo, itd.

Omenili smo najprej to, ker je tudi pri nas navada, da se iz slavne našega parlamenta pa doli do zadnje velikožupanske, policijske in sodnijske sobe sveto zabrlje, da je »Pravica za vse enaka...« O pravičnosti za vse vam utegne — o bog! — modrovati celo ljubljansko »Jutro«, ne da bi popokale triglavske gore in se Ljubljana še bolj pogreznila! Medtem ko ni delavcem dovoljeno razviti svojega društvenega prapora, je drugim dovoljeno pretvoriti ljubljanske ulice v strelske jarke.

Kako je to mogoče? Če more »Jutro«, ki je veren glasnik znanega pravnega čuta in tenkovestne objektivnosti povprečne slovenske demokracije in še bolj povprečnih slovenskih srezkih in drugih velmož, napisati z najspodobnejšo jugoslovansko trebiharsko okretnostjo, da je neodpušljivo in nepojmljivo, da udriha naša policija s pendreki po orjunaših, kakor je navada, da se udriha po komunistih in po drugih takih buntovniških elementih — potem pač že vemo, pri čem pravzaprav smo. Če bi bili vidovdanski strelji padli iz vrst demonstrirajočih delavcev, bi »Jutro« in z njim vred vso ostalo slovensko meščansko časopisje brez razlike pisalo pač drugačne ditirambe. Tako se je pa, vsaj po »Jutrovih« informacijah sodeč, vršilo vse precej v redu in normalno. Saj ni bilo sploh nič hudega. Padlo je sicer do sedemdeset strelcov, če bi bila policija povedala, po katerih ulicah »povorka ne sme«, pa bi se teh malenkostnih 70 strelcov in tega tucata težje in lažje ranjenih ne bilo...

»Jutrovi« okretnosti se sploh bolj in bolj čudimo. Ko je zadnjič Orjuna pustila na terenu nekaj svojih ljudi, ki so šli v sigurno smrt za svojo stvar, je »Jutro« te orjunaše nesramno zatajilo, sedaj ko kažejo domače in... belgrajske razmere drugače, se pa hoče menda

rehabilitirati, in ker se mora ozirati tudi na razmere in osebe v velikožupanski palači, kjer se pravzaprav o vsem odloča in bi se moralo za vse odgovarjati, si pač pomaga s tem, da meče vso krivdo na policijo, ki se je pač morala ravnati po ukazih iz Belgrada in iz velikožupanske palače. Težko je »Jutro« v slovenskem carstvu. Ni lahko braniti i Orjuna i javni red i... Bleiweisovo cesto, obenem pa vendar pokazati na krivca. Še nekoliko, in »Jutro« bo napisalo, da je pravzaprav policijska (direkcija) ukazala stražnikom, naj se med seboj postrele in da orjunašev v pondeljek sploh ni bilo v Ljubljani.

Do takih absurdnosti mora sicer neizogibno priti povsod tam, kjer skrbi poleg uradnih zaščitnikov reda, še druga organizacija za mir in red in za državotvornost. Od same prevelike vneme za red in državotvornost, mora nastati največji nered in najuspešnejše javno rušenje državne oblasti.

Orjuna je demonstrirala v Ljubljani potem, ko je v Trbovljah odkrila ploščo orjunašem padlim v Trbovljah. Delavcem padlim ob priliki istih dogodkov v Trbovljah in v Ljubljani, ni delavstvo še odkrilo svoje plošče, ker ve pač predobro, da bi oblast delavcem te svečanosti ne dovolila. Prej bi spoznali upravičenost tega odkritja borbeni orjunaši, ki so tudi sami pustili na terenu nekaj svojih članov, kakor pa naše oblasti.

Orjunaši so menda hoteli mimo italijanskega konsolata, da demonstrirajo proti nettunskim konvencijam. Orjunaši se menda dosti ne zanimajo za statistiko. Če bi si malo ogledali podatke o jugoslovanskem uvozu v Italijo in italijanskem v Jugoslavijo, pa bi videli, da je Italija naš največji odjemalec in pošiljatelj in bi nato kaj kmalu spoznali pravičnost marksove doktrine o gospodarskem determinizmu, ki vodi vso dejanje in nehanje posameznikov in držav. Spoznali bi tedaj, da je tudi mednarodna politika groba a zdrava, dosledna in v življenju utemeljena realnost in ne golo navdušenje in trenutno čuvstvo. Gospodarski odnosi so vstvarili med obema državama ogromne kapitalistične in finančne vezi in potrebe. Ti gospodarsko kapitalistični interesi in druge kontingentne še širše mednarodne kombinacije, ki imajo svoj izvor v sami Zvezi narodov in v splošnem sedanjem mednarodnem položaju velevajo i Belgradu i Rimu, da uredita vsaj za silo svoje medsebojne odnose. Im po sredi so tudi dinastični momenti. In nacionalistični mladina protestira proti vsemu temu in se ne zaveda, da vrši s tem protinacionalno in — seveda — protidržavno delo! Če bi nacionalistična mladina vse to preudarila, bi spoznala, da gospod Ninčič ni tako slab patrijot in čuvar državnih interesov, kakor ga sedaj opisujejo in psujejo.

In spoznala bi nadalje, da je narodna in mednarodna politika taka in taka, ker slone vse kapitalistične države — tudi naša! — na temelju sile in da kjer vlada sila ne more vladati razum in pravičnost. Ne v socialnem in ne v nacionalnem smislu. Ne pri nas in ne drugod. Pomoč je le v politiki miru in socializma. Toda te pesmi nacionalisti ne marajo in ne razumejo. Zato ni čudno, da ne morejo zapopasti tega paradoksa: da kot državotvorci rušijo državotvornost!

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg šte. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debela tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane peitna enostolpna vrsta 2/25 Din. Pri večjem številu objav popust.

Ženevska konferenca dela.

Propadanje evropskega gospodarstva. — Amerika in Azija. — Ofenziva kapitala. — V borbenih razrednih organizacijah je rešitev.

Ženeva, 28. junija.

Osmi konferenci mednarodnega urada dela je bilo predloženo zelo obširno in važno poročilo o dosedanjem delu urada. O tem poročilu je konferenca razpravljala teden dni. Pregled gospodarske situacije v posameznih državah izkazuje, da je gospodarski napredek zlasti velik v Severni Ameriki in da so tega napredka deležni tudi delavci, katerih plače presegajo večkratno plače evropskih delavcev. Naglo se dviga kapitalistično gospodarstvo tudi v ostalih kontinentih: V Aziji, kjer se zlasti Japonska in Indija naglo razvijata, ter v Avstraliji in v Južni Afriki. Evropsko gospodarstvo, ki je nekoč prevladovalo na vsem svetu, zaostaja sedaj finančno in tehnično.

Gospodarstvo v omenjenih kontinentih se dviga, evropsko pa naglo propada, vsled česar imamo na naši celini že več let ogromno brezposelnost. Delavska brezposelnost je zlasti velika v državah s stabilizirano valuto, kakor n. pr. v Angliji, Nemčiji, Rusiji in na Balkanu. V državah, v katerih se več ali manj intenzivno dela, kakor n. pr. v Franciji, Belgiji in Italiji, pa pada stalno vrednost denarja, vsled česar je tudi gospodarstvo v teh državah v trajni krizi.

Kar se tiče delavstva je položaj naslednji: Ameriško delavstvo se drži strogo profesionalizma in njegovo sindikalno gibanje teži za tem, da izkoristi tudi zase ogromno tehnično premoč ameriške elektrificirane industrije nad staro, na pari in premogn zasnovano evropsko industrijo. Industrijski razvoj na daljnem iztoku dviga ogromne mase delavstva, ki begajo semintja med verskim in nacijskimi ter razrednim gibanjem. Na Japonskem se delavsko razredno gibanje že bolj izrazito formira in prehaja tudi že na politično polje, zahtevajoč splošno in enako volilno pravico. Na Kitajskem in v Indiji se razredna borba vsled delavskega sodelovanja v velikih javnih pokretnih proti tujemu kapitalu, čeprav so ti pokreti še v zvezi z domačim nacionalizmom, vendar že pojavlja na politični pozornici. V Evropi se gospodarski razpad zrcali tudi v duhovnem razpadu delavskega razreda. Ta kriza tlači najhujše industrijsko najbolj razvito evropsko državo, Anglijo, katere delavski pokret je ostal dolgo le sindikalno korporativistično, in zato ne ume sedaj najti politični izhod iz te krize, vsled česar pada iz skrajne praktičnosti v najbolj revolucionarne čine, kakor je to slučaj generalna stavka — brez političnega značaja!

To splošno stanje se zrcali tudi v odnosih delavstva in celih kontinentov do mednarodnega urada dela. V mednarodnem uradu dela ne sodelujejo n. pr. ne delavci, ne kapitalisti Sever-

ne Amerike. Za delavce Japonske, Kitajske in Indije, ki delajo v neverjetno težkih razmerah, ker vlada tam skoro še popolna sužnost in morajo tlačiti kapitalu noč in dan in sicer moški, ženske in deca za slabo rižovo hrano — za te ogromne delavske mase, ki so popolnoma brez moči proti grdemu domačemu fevdalizmu in tujim kolonialnim silam, je pa mednarodni urad dela neko daljno božanstvo, od katerega pričakuje svojo rešitev. V Evropi vlada medtem napram uradu dela različno razpoloženje: Komunisti ga prezirajo, fašisti, ki so prišli na konferenco s zelo številno delegacijo, pa zasmehujejo težnjo, da bi se delavski problemi reševali na mednarodni osnovi. Fašisti narekujejo diktatorsko delovne pogoje v svoji državi in oni trde, da italijansko delavstvo ni bilo še nikoli socialno tako zaščiteno, kakor je danes! Stare evropske države pa žele, da bi se s pomočjo mednarodnega urada izboljšale socialne razmere v zaostalih krajih sveta, da bi jim bila industrijska konkurenca olajšana. Nove mlade države, kakor Poljska, Češka in Avstrija, katere izvajajo že prav široko socialno politiko, zahtevajo sedaj, da naj tudi Nemška, Angleška in Francoska ratificirajo konvencije o osemurnem delovniku, ker bodo morale sicer tudi s svoje strani preklicati ratifikacijo. Naravno, da je v takih razmerah delo urada močno oteženo.

V mednarodnem uradu dela ima amsterdamska internacionala nesporno večino. Drugo polovico sestavljajo avstralske, kanadske, južno ameriške in južno afriške in azijske delavske skupine, ki so še izven amsterdamske internacionalne, ter fašistovski in krščansko socialni sindikati. Ker so pa tudi vsi ti med seboj internacionalno vezani, je težko doseči potrebno število glasov.

V ostalih vrstah našega delavstva vlada ipak splošno uverjenje, da se ne sme mednarodni urad dela niti preceenjati, niti podcenjevati. On ni in ne more biti borbeno organizacija. Boljše življenske pogoje morejo priboriti delavstvu le razredne stranke in razredni sindikati.

Pri tem zasedanju je delavska skupina zlasti delala za tem, da ratificirajo vašingtonske konvencije vse večje evropske države. Predložena je resolucija o tem vprašanju, ki bo sprejeta. Organizirala se bo tudi široka anketa o delovnih razmerah črnih in rumenih delavcev. Proučevanje položaja poljskih delavcev, naučnih metod za organizacijo proizvodnje ter vseh vrst zavarovanja se bo nadaljevalo ter obenem dovršilo veliko anketo o svetovnem gospodarstvu, o izseljevanju in brezposelnosti.

Lajovic Albin:

Delavec in meščanska šola.

Že dolgo sem namenjen povedati o zgornjem vprašanju nekaj svojih misli, o katerih sem trdno prepričan, da so edino prave. Bliža se vrhutega konec šolskega leta in z njim čas, ki ga mora vpoštevati vsaki oče in vsaka mati, namreč čas, ko se vpišuje deca v šole. In tu čutim nujno potrebo, da povem, kar naj bi bilo vsakemu, ki ima otroke, tako sveto kakor evangelij. Dvakrat sveto pa mora biti to delavcu in delavski materi.

Na splošno povem, da je namen meščanske šole skrbeti za izobrazbo

takozvanega srednjega stana, to je samostojnih obrtnikov, tovarniških predelavcev in mojstrov, tehničnega osebja po najrazličnejših obratih in industrijskih napravah, skratka skrbeti za izobrazbo vseh onih ljudi, ki jih srečujemo danes po najrazličnejših obratih in to na vodilnih mestih. Treba je samo pogledati v tržiško predilnice, da se prepričamo o resničnosti mojih besed. Vprašajmo tkalskega mojstra, ki ni Slovenec, kakšne šole je obiskoval, pa nam odgovori, da mu je dala temeljno izobrazbo meščanska šola. Podobajmo vodjo predilnice, ki tudi ni Slovenec, kje je on črpal osnovno znanje, pa bomo slišali, da v meščanski

šoli. Obrnimo se na kogarkoli, ki ima v predilnici v tehnični strani veliko besedo, pa da ni Slovenec, vedno bomo dobili isti odgovor, da je posecal le meščansko šolo.

Nikakor ne morem trditi, da bi zavedni tržiški delavci ne vpoštevali važnosti tržiške meščanske šole, toda teh je le prav malo, večina stoji več ali manj brezbržno ob strani in ne ve, kaj bi. Dogajajo se slučajji, da nadarjen otrok, sin delavca sedi tri leta v petem razredu osnovne šole in premleva v tretje in še četrte eno in isto učno stvarino, mesto da bi v tem času dovršil tri razredne meščanske šole, ki bi mu dali vso podlago za njegov nadaljnji razvoj. Dogodil se je slučaj, da je oče prav nadarjenega otroka, ki bi lahko odlično dovršil meščansko šolo, vzel istega po dokončanem prvem razredu iz šole; ker pa ni bil še 14 let star, je moral nazaj v osnovno šolo, odkoder je prišel in to samo zato, ker zna po očetovi izjavi že toliko kot on sam. Kaj naj rečemo o takem očetu? Edino to, da je tako kratke pameti, da krajše biti ne more. Ta oče je smrten sovražnik svojega otroka, in bi mu moral sodišče odvzeti varstvo nad otroci.

Na vprašanje zakaj ne da tak oče ali mati svojega sina ali hčerko v meščansko šolo, dobivam vedo en in isti odgovor: Nimam denarja za šolske potreščine, pa ta mi je odsvetoval, pa kaj bo z enim ali dvema razredoma itd. Vsi taki in enaki odgovori ne povedo drugega, kakor da jih izgovarja ne po lastni krivdi neuk in zato neodgovoren človek, ki ga je treba poučiti, da ne bo pljuval v škledo lastnih otrok. Noben tržiški delavec ni tako reven, da ne bi mogel dati svojega otroka v meščansko šolo, kajti če nima denarja za knjige, jih dobi v šoli, če ne more kupovati risarskih listov in potrebnih zvezkov, jih zopet dobi v šoli, treba je samo povedati in že je stvar v redu. Za knjige revnim učencem je lansko šolsko leto izdala šola 13.000 Din. Če bi še to ne zadoščalo, no potem bi jih pa še več kupili. Dokler so šoli naklonjeni ljudje na svetu, toliko časa bo tudi šola vse reveže prav izdatno podpirala.

Tisti, ki delavcu odsvetuje, naj ne da otroka v šolo, je njegov največji sovražnik. Tak človek hoče, da bo tudi njegov otrok tako pičle izobrazbe, kot je oče njegov, da bo z njim prav tako delal, kakor dela z očetom. Živim v Trzinu že sedem let in lahko rečem, da poznam razmere prav dobro. Opazoval sem življenje od vseh plati in prišel do žalostnega zaključka, da se položaj delavca z vsakim dnevom slabša. Kolikor bolj se oddaljujemo od leta 1918, toliko slabše je. Respekt, ki ga je delavstvo imelo, ko je kazalo na svojo številčnost, je izginil kot kafa na zraku, na njegovo mesto pa ni stopilo ničesar, kar bi moglo podjetnikom imponirati. Zato danes ni delavstvo tako upoštevano, kot bi moralo biti. Med

mojstri in predelavci zija globok prepad nezaupanja, sovraštva, delavstvo samo pa je razcepljeno na toliko in toliko struj, in zakaj? Samo zato, ker je njegova splošna izobrazba tako pomanjkljiva, da ne more z njo nikjer vzbuditi spoštovanja, da ne more z njo nikogar prisiliti, da bi ga vpošteval. Naj mi ne zameri teh besed, ki niso in ne morejo biti očitke, zakaj večina ni imela prilike, da bi mogla za svojo izobrazbo več storiti, kot je storila. S tem pa seveda še zdavnaj ni rečeno, da morajo po ravno tisti poti pošiljati svojo deco, da bo morala hoditi isto trnjevo pot z gnejvom in malodušnostjo v sreu, kot jo hodijo oni sami. Kdor bi tako mislil, tak bi ubijal svoje otroke, nanj bi prišla nekoč njihova kletev in še v grobu ne bi imel miru.

Se na eno vprašanje je treba odgovoriti: Kaj koristi otroku, če dovrši en ali dva razreda meščanske šole? Na to vprašanje naj odgovori obrtnik iz Trziške okolice. Ko je bila ob koncu šolskega leta razstava obrtno nadaljevalne šole, so prišli obrtniki od blizu in daleč pogledali, kaj so njihovi naraščajniki napravili. Z obrtnikom iz okolice sem se spustil v pogovor o tem, kakšne vajence ima. Povedal mi je, da ima enega, ki je dovršil dvorazredno in ponavljalno šolo, enega pa z dovršenim prvim razredom meščanske šole. Nato je nujno sledilo vprašanje, kako se zadržita in učita. Rekel je: Veste, kaj vam povem. Razlika med njima je taka, da vam ne morem povedati. Skratka, noč in dan. Sedaj sem se prepričal, kolike važnosti je, če napravi kdo samo en razred meščanske šole, in zanaprej bom jemal le take vajence, ki imajo vsaj en razred, če več ne. Takega mnenja so iz večine že vsi obrtniki v Trzinu in okolici. Iz tega lahko vidite, da tudi en sam razred prinaša ogromne koristi.

Letos je meščanska šola spreminjena v toliko, da se sprejemajo učenci že iz četrtega razreda osnovne šole. Temu primerno je izpremenjen tudi učni načrt, ki je za toliko lažji. Upravitelstvu osnovnih šol sta naznanili, da se s tržiških osnovnih šol vpiše v meščansko 18 deklic in 12 dečkov in to samo iz petega razreda, skupaj torej 30 otrok ali niti ne 10 odstotkov vseh tržiško osnovno šolo obiskujočih otrok. Biti pa bi jih moralo najmanj še enkrat toliko, če ne bi bilo onih tajnih sil, ki delajo na najskrivnejši način proti delavski izobrazbi. Človek skoro ne more verjeti, da bi se našel v dvajsetem stoletju človek, ki bi mogel odvrčati ljudi iz šole. Pa vendar se v samem Trzinu dobe taki, le žal, da ne morem s prstom pokazati na nje, zakaj njih delo se vrši v temi in tako preklicano pretkano, da se nikdar ne izdajo, kaj imajo za ljubem.

Delavci!! Če vam je blaginja vaših otrok resnično pri sreu, o čemer niti malo ne dvomim, tedaj pošiljajte svoje otroke tako dolgo v šolo, da jo do-

končajo. To bo vam in njim v prid. Zavedajte se, da je meščanska šola vaša univerza ter ne pustite, da ostaja vaša deca izven nje. Edina dota, ki jo morete dati svojim otrokom, je izobrazba, čim večja je ta, tim večja je dota! Tistim pa, ki vas odvrčajo od šole, pokažite vrata!

Novi zakon o sindikatih v Italiji.

(Konec.)

Kolektivni dogovori o delu med pravno priznanimi sindikati so obvezni za vse delodajalce, delavce in obrtnike dotične kategorije in na dotični oblasti (čl. 10). Ta važna določba ima državno sankcijo, ker določa na koncu tega člena, da so delodajalci in delavci pred zakonom materialno odgovorni, v slučaju, da ne spoštujejo kolektivnih pogodb, katerim so podvrženi.

Reševanje vseh sporov, kateri bi se pojavili med delodajalci in delavci, odnosno njihovimi sindikati v vprašanju izvršitve kolektivnih dogovorov ali novih zahtev, postavljenih od te ali one strani, spada v kompetenco apelacijskih sodišč (čl. 13), pri katerih bo ustanovljen poseben oddelek za delavsko pravosodje, sestavljen iz treh sodnikov (čl. 14). Ob priliki vsake obravnave se pridasta temu oddelku še dva člena, poklicana izključno iz kroga strokovnjakov o vprašanju dela in produkcije (čl. 15). Apelacijska sodišča kot funkcionarji delavskih sodišč odločajo po zakonu, če se tiče stvar sporov z ozirom na določila kolektivnih pogodb. Ako gre pa za nove zahteve bodi od strani delavcev ali delodajalcev, odločajo sodišča po pravičnosti, imajoča pred očmi interese delodajalcev in delavcev, v vsakem slučaju pa višje interese proizvodnje (čl. 16). Inicijativo za sodnijsko postopanje kakor za zastopanje razrednih interesov pred sodiščem pripada izključno pravno priznanim sindikatom (čl. 17).

Ustanova, ne arbitražnega, ampak dejanskega razsojevanja za vse spore med delom in kapitalom, je, tako se more reči, osnova, okoli katere se suče celi zakon. Do te radikalne rešitve je prišlo šele v zadnjem momentu in sicer na odločno intervencijo Musolinija. Prvotni zakonski projekt je predvideval obveznost sodnijskega obravnavanja le za spore v poljedelstvu, za industrijo je bila pa ta obveznost le fakultativna, ker so se industriji bali, da bodo nastopala nova delavska sodišča proti njihovim interesom.

Kot logična posledica vseh dosedaj razloženih zakonskih odredb je prepo-

Zdaj Uzunović je v modi, radikale na krnilo vodi, v »Šar-kafani« bil je raj, kjer pa raj, je »BUDDHA« čaj!

ved štrajkov in sporov, sankcionirana pod pretnjo težkih denarnih kazni, katere znašajo za delodajalce od 10.000 do 100.000 lir, za delavce pa od 100 do 1000 lir. Uslužbeni državnih podjetij, kateri zapuste delo sporazumno in v številu več kakor treh oseb, se kaznujejo z izločitvijo iz službe za 6 mesecev, voditelji pokreta pa z zapornom od 6 mesecev do 2 let ter z izključitvijo iz dela najmanj za tri leta.

Bode se li uveljavil zakon o sindikatih z vsemi svojimi strogimi odredbami napram delavcem in kapitalistom? Musolini je rekel v zaključnem govoru: Smatram, da je italijanski narod v stalnem vojnem stanju. Bodočih 5 ali 10 let je odločilnih za bodočnost naše rase. Živeti za me, pomeni boj, riziko in vztrajnost. Ta zakon je vzniknil v posebni politični in moralni atmosferi. On je proizvod že ustaljenega režima, ki ostane po ljudskem predvidevanju nespremenljiv. Pod tem vidikom je tudi naša vera v ta zakon. Musolini ima pa tudi dovolj razlogov, da veruje v uspeh zakona. Kajti malokatera vlada je imela tako veliko avtoriteto v Italiji, kakor današnja fašistovska vlada, kateri je pred vsem potrebna zelo disciplinirana delavska sindikalna organizacija, prožeta z nacionalnim duhom in kapitalistični razred, kateri ima vero v vlado in kateri čuti absolutno potrebo, da obstoja ta vlada.

Sleparji.

»Jutro« in »Slovenec« se že dalje časa pripravata o takozvanem Žerjavovem »Pravilniku« o bratovskih skladnicah. Človek bi ob tem vnetem časopisnem boju lahko res mislil, kako se ti meščanski bratei zanimajo za pravično ureditev socialnega zavarovanja rudarskega in plavžarskega delavstva v državi.

Ali, če pogledamo malo nazaj, bomo takoj videli, da temu ni tako. Da ne govorimo o tem, kaj so še vse te meščanske stranke doma in drugod storile proti rešitvi tega, za delavstvo tako važnega vprašanja, preidemo takoj na delovanje klerikaleev in demokratov v tej zadevi.

Ves čas odkar ta država obstoja, niso kljub temu, da so bili tako demokratje kakor tudi klerikalei večkrat na vladi, prav nič storili, vzlic vsem prošnjam in protestom od strani delavstva, za ureditev tega vprašanja. Šele ko je zadnjemu PP režimu šlo za zadnjo sapo in ko je demokratska stranka s svojo orjunsko-batinaško politiko zgubila ves vpliv med delavstvom, je v strahu pred popolnim polomom pri zadnjih volitvah pritislila na takratnega ministra za rube in šumu dr. G. Žerjava, da v obliki nekega »Pravilnika« nasuje delavstvu zopet nekoliko peska v oči, da ga pridobi za demokratsko stranko.

skupnega z vašimi atavističnimi idejami. In oni nočejo s tem zato imeti ničesar skupnega, ker so, kakor sem že rekel, sluge, vazali plutokracije.

Imenoval sem strokovnjake in umetnike tlačane. Kaj pa so neki drugega? Vsi, profesorji, pridigarji, uredniki, se nahajajo v svojih službah zato, ker so uslužni plutokraciji. Njih usluge so v tem, da razširjajo samo takšne ideje, ki, ali plutokraciji, ne škodujejo, ali pa jo priporočajo. Ako razširjajo kedaj kakšno idejo, ki je ugrožajoča za plutokracijo, zgube svoje službe. In v tem slučaju, ako niso preskrbljeni za črne dni, se proletarizirajo in propadejo, ali pa postanejo agitatorji delavskega razreda. Nikar ne pozabite, da so tisk, prižnica in univerza za nekaj drugega, kakor zato, da tvorijo javno mnenje in narodu kažejo, kako mora misliti. Kar se tiče umetnikov, hvalisajo večinoma le prostaški okus plutokracije.

Iz vsega tega sprevidite, da bogastvo samo ni resnična sila; ono je le sredstvo k sili in sila sama je vlada. Kdo nadzoruje vlado dandanes? Proletariat s svojimi dvajset milijoni delavcev? Vi se smejite. Ali dela mar to srednji sloj s svojimi osmimi milijoni? Ne. Nič boljše nego pro-jimi milijoni? Kdo jo potem nadzoruje? Plutokracija letarijati. Kdo jo potem nadzoruje? Plutokracija s svojim četrtilijonom. Ali ona s tem četrtilijonom ne nadzoruje vlade, čeravno ji daje izdatno pomoč. Možgani plutokracije so, ki nadzorujejo vlado in te možgane tvorijo sedem majhnih, ali mogočnih grup. In nikar ne pozabite, da delajo te grupe dandanes s preračunjenim soglasjem.

(Dalje prih.)

Jack London:

Železna petla.

(Socijalni roman. Prevél I. V.)

(Dalje.)

Kakor vidite, delavstvo nima nič konkretnega, kar bi se mu lahko odvzelo. Njegov delež na narodnem premoženju obstoji v obleki in v gospodinjskih predmetih. Tu in tam ima in to v zelo redkih slučajih, kakšno hišico. Ali vi imate konkretne vrednosti, štiriindvajset milijard in te vam hoče plutokracija odvzeti. Seveda je tudi pri proletarijatu močno stremljenje, da ga vzame on prej. Ali vidite kakšen je vaš položaj, gospoda? Srednji sloj je omahujoče, majhno jagnje med levom in tigrom. Eden iz obeh vas pogoltne. In ako vas pogoltne plutokracija poprej, je potem samo vprašanje časa, kedaj pogoltne proletarijat plutokracijo.

Vaše sedanje bogastvo ni noben zanesljiv termometer vaše moči. V tem trenutku je vaša moč samo prazna lupina. Zato je vaš bojni klic slaboten in neznaten: »Najraj na pota naših očetov.« Vi se boste zavedli svoje nemoči. Spoznali boste, da je vaša moč prazna lupina. Hočem vam ta nauk dokazati.

Kakšno moč tvorijo kmetje? Čez petdeset odstotkov je sužnjev, ako upoštevamo dejstvo, da so samo najemniki ali prezaolženi. Vsi so pa sužnji, če upoštevamo dejstvo, da so trusti lastniki vseh sredstev za prodajo žita ali pa so ta sredstva pod njihovim nadzorstvom (kar je taisto, samo za nje še boljše), kakor žitnic, železnic, ele-

vatorjev in parobrodov. Se več. Trusti nadzorujejo sam trg. Pri vsem tem nimajo kmetje nobene moči. O njih politični moči bom govoril pozneje in sicer istočasno, ko bom govoril o svojih vzgledih na politično moč srednjega stanu.

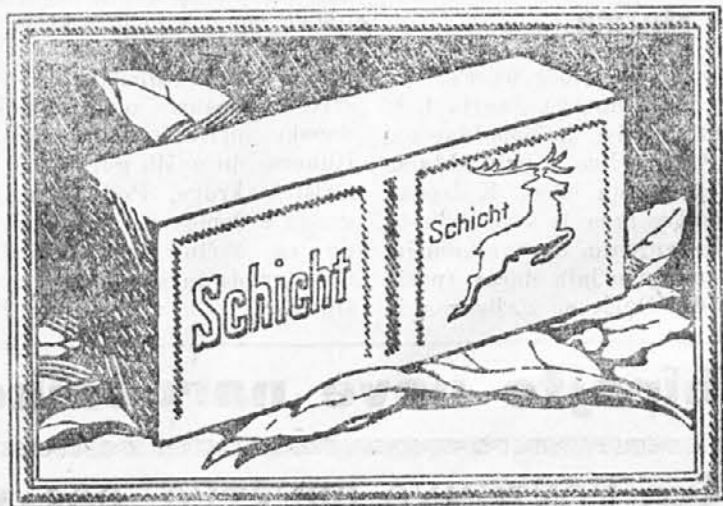
Dan za dnevom trusti izsesavajo kmeta, natančno tako, kakor so vas, gospod Calvin in druge lastnike mlekarne izsesavali. In dan za dnevom se izsesavajo tako trgovci. Spomnite se, da je tobačni trust samo v New Yorku izsesal v šestih mesecih čez štiristo prodajnih cigaret? Kje so nekdanji posestniki premogovnikov? Vi veste danes, ne da bi vam še bilo treba pojasnjevati, da je železniški trust lastnik vseh antracitnih in asfaltnih rudnikov ali pa jih ima pod nadzorstvom. Ne sliši mar okrog dvajset oceanskih prog Standard Oil trustu? In ne kontrolira mar on tudi bakra, ne glede na plavžarski trust, katerega smatra kot nekako majhno podjetje? Desettisoč mest v Združenih državah dobiva luč od družb, ki so v lasti Standard Oil-a ali pa so od njega kontrolirane; in ravnotako je v mnogo drugih mestih ves električni obrat v rokah oljnega trusta. Malokapitalisti, ki so bili udeleženi v teh tisočerihi podjetjih, so izginili. Znano vam je to. Na tak način izginete tudi vi.

Mali tovarnar je v istem položaju kot kmet; in dandanes so mali tovarnarji in kmetje popolnoma ponižani v fevdale. Strokovnjaki in umetniki so dandanes v vsem, razen imena, tlačani, med tem ko so državni sluge. Zakaj se trudite dan in noč, gospod Calvin, da bi kmete in ostale srednje sloje združili v novo politično stranko? Ker politiki starih strank nočejo imeti ničesar

Možno je, da so nekatera mila dobra
Boljše, kakor Schicht-ovo, ni niti eno.
Najboljše je edino

Schichtovo milo

znamka „JELEN“.

Kupujte le najboljše milo! Pri uporabi se izkaže, da
je najcenejše.

Bodite previdni, ako Vam ponujajo druga mila kot
„ravno tako dobra, kakor Schicht-ovo“.

Za najboljšo kakovost jamčita le

ime **SCHICHT** in znamka „JELEN“.

Ko je takrat delavstvo spoznalo ta
grdi maneuver demokratov in protesti-
ralo na vseh konceh in krajih, ko so
celo orožniki grozili onim poštenim
delavskim voditeljem, kateri so brez-
obzirno razkrinkovali to meščansko
lumparijo, takrat se gg. klerikaleci niso
oglasili niti v parlamentu niti v jav-
nosti in se niso oglašili niti leta 1925.
niti letos, ko delavstvo vodi neprestano
borbo za zboljšanje svojega soc. za-
varovanja, kljub temu, da imajo 21
tigrov v parlamentu. Šele sedaj, ko se
že uresničuje prerokba poštene delav-
ske javnosti, da bo ves za zavarova-
nje nabran denar vrag vzel, so se za-
čeli ti bratje v veri in nacionalizmu
kregati med seboj na koga naj pade
krivda. Demokrasko »Jutro« je celo
tako naivno, da piše: delavstvo je kri-
vo, ker noče plačati svojih prispevkov
v predpisani višini. O gg. kako se mo-
tite, če mislite, da boste s tem zopet
zavedli in preslepili naše delavstvo.
Pri prihodnjih volitvah boste imeli
priliko se uveriti i eni i drugi, da vas
je ljudstvo spoznalo in da za vse pride
trenutek obračuna in maščevanja.

Draginja, slovenski žurnali in Orjuna.

Maribor, 28. junija.

V četrtek, 24. junija je sklicala
krajevna org. SSSJ protestni shod proti
podraženju kruha, proti novemu sta-
novanjskemu zakonu itd. Shod je vo-
dil sodr. Petejan, poročala pa sta so-
druga Eržen v slovenskem, Pelikan pa
v nemškem jeziku. Ogorčeni medklici
proti vladajočim meščanskim stran-
kam in vladam in živahno ploskanje
je spremljalo govore obeh govornikov.
Znak, da je številno navzoče delav-
stvo prišlo na shod z namenom, da da
duška ogorčenju nad onimi, ki hočejo
z vso brutalnostjo vreči ročne in du-
ševne delavce v še hujšo bedo. Številni
medklici na naslov vladajočih in pa
glasno razpoloženje navzočih delav-
cev, nameščencev in naših vrlih — so-
družje je pokazalo, da sta sodruga go-
vornika govorila to kar delavstvo mi-
šli in čuti, namreč: da je prišel čas,
ko mora proletarijat v okope, v raz-
redne naše organizacije, iz katerih bo
šel v ofenzivo proti vsem kapitalistič-
nim pijavkam že itak izstradanega
ljudstva. Ne bomo podrobno razla-
gali, kaj in kako se je na shodu govo-
rilo. Naj zadostuje konstatacija, da
je bil to protidraginjski shod. Kaj se
na protidraginjskem shodu govori ve
vsak prav dobro.

Tudi o številu udeležencev in o po-
teku shoda, ni nam treba poročati, ker
so to naredili slavni poročevalci »Ju-
tra«, »Slovenca« in »Tabora«. Prvo je
pisalo tako, kakor: daleč so planine,
kjer se pasejo kozli, ki jih poročevalec
»Jutra« strelja; drugi je dejal, da so
govorniki rekli, da se mora vse soci-
jaliste pobesiti, vse druge pa dvigniti
v deveta nebesa, kjer ni korupcije, iz-
mozgavanja in kanibalskega terorja,
v nebese, kjer vlada sama pravica.
»Tabor« je pa sedel v Gambirinuovi
dvorani, kjer je v njegovi glavi nastal
hrušč in trušč, vsled preobilo spitega
piva. Vsi trije navedeni listi so o sho-
du poročali tako, kakor je pač njim
kazalo, namreč, popolnoma nasprotno
temu, kar je bilo res.

Predvsem ne odgovarja resnici,
da je bil shod predčasno zaključen,
pač pa ga je s. Petejan s temperament-
nim govorom na naslov nacionalistov
zaključil, potem, ko je s. Pelikan kon-
čal svoj govor v nemškem jeziku. Si-
cer pa je že pobil vsa nasprotna po-
ročila o shodu v nemškem jeziku pi-
san **demokraski list** »Marburger Zei-
tung«, ki je dokaj objektivno poročala
o poteku shoda.

Da ni prišlo do pretepa med Orju-
naši, ki so prišli motit shod in pa med
delavci, se je predvsem zahvaliti hlad-
nokrvnosti in discipliniranemu nasto-
pu naših rediteljev. Kar se tiče Orju-
našev, konstatiramo samo to, da so
nameravali razbiti **protidraginjski**
shod in da so kričali »Es wid slove-
nisch gesprochen!« Razbiti shod se jim
seveda ni posrečilo, kako pa tudi, če
jih je bilo kakih 15—20 proti 1000 de-
lavcem. Ze zato je smešno, da so drugi
listi pisali, da je bil shod predčasno
zaključen. Mi si želimo še več takih
shodov in rečemo, da je bil ta shod
živ dokaz, da je naš pokret na poti sa-
nacije, na poti, ki vodi k zmagi! Gle-
de nastopa Orjune na naših shodih pa
prihodnjic kaj več.

POZOR!

Opozorjate se, da eden par
nogavic z žigom in znamko
(rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih.
Kupite eden par in preprečite
se. — Nogavice brez žiga
„ključ“ so ponarejene

Dnevne novice.

Kdo bo tožil? Znani falzifikatorski dvo-
boj med „Jutrom“ in „Slovencem“, tekem
katerega so padale najrazličnejše psovke,
iz katerih bi se lahko z dobro voljo izci-
milo cel tucat tožb po novem tiskovnem
zakonu, je prešel v to svojevrstno fazo, da
nihče noče tožiti! „Jutro“ pravi, naj toži
Kulovec, odnosno „Slovenec“, Kulovec
pravi, naj toži „Jutro“, odnosno Žerjav. Iz
tega bi bilo sklepati, da tožbe nihče ne
mara. In da je v novem tiskovnem zakonu,
čeprav je tako krut, vendar neka demokra-
tična pomanjkljivost: da ne določa impera-
tivno in kategorično, da razžaljena stranka
mora tožiti, sicer bo že zaradi tega, ker ne
toži obsojena. Nova Nar. skupščina bi lahko
v tem smislu popravila, kar je stara PP
skupščina zamudila. Saj sicer tej falzifika-
torski aferi ne pridemo do dna. Upali smo,
da bo vsaj sodišče razvozlati to čudno
afero — tako pa ne bo spet nič. Vsled tega
ne vemo, ali je bilo tisto pismo falzificirano
ali ne, podoba pa je, da so bili prav gotovo
falzificirani čitatelji „Jutra“ in „Slovenca“,
ki so bili zaradi falzifikatorskega rjovenja v
obeh listih že izgubili duševni mir.

Radičevci zborujejo, pribečevčevci tudi,
radikalci utrjujejo svoje razcepe in razkole,
klerikalci so šli v Čikago, pa so običali
pred Njujorkom, Uzunovič pravi, da je vse
v redu, medtem pa narašča število brezpo-
selnih in poplava ob Donavi. Poplava Do-
nave in poplava brezposelnosti, to je
politično vremensko stanje za časa Uzmo-
vičeve vlade, poletja 1926.

Občinske volitve se bodo vršile mese-
ca avgusta v Srbiji in v Črnigori. Za te vo-
litve vlada v vsej politični javnosti veliko
zanimanje. Sedaj, ko so volitve na dnevnem
redu, se seveda vse stranke potegujejo za
pravice in potrebe „delovnega naroda“. Do-
bričajo se mu in obljubujejo mu vse mogoče
ugodnosti. Še celo radikalci so za to pri-
liko postali „seljaška in delavska“ stran-
ka. Pa jim narod ne bo zlahka nasedel. Ra-
dikalna stranka gleda na te volitve z veliko
skrbjo, ker je razcep v njenih vrstah precej
hud in se bodo posledice pokazale tudi pri
štetju volilnih kuglic. Svoje kandidatne liste
je postavila v vseh večjih krajih tudi naša
stranka. Razpoloženje delovnega naroda za
naše gibanje je prav ugodno in je pričako-
vati zlasti v industrijskih občinah lepih
uspehov.

Otvoritev velesejma. Letošnji ljubljans-
ki velesejem je do kraja zaseden. Prevla-
duje zlasti obrt in trgovina. Poset domačega
in tujega občinstva je bil zelo številen. Ni
bilo lahko organizirati letošnji velesejem že
vsled še vedno prevladujoče industrijske in
sploš gospodarske krize. Da je velesejem
uspel, dokazuje odpornost in podjetnost go-
spodarskih krogov. Med razstavljalci je tudi
naša „Jugometalija“, katere paviljon vzbuja
splošno zanimanje. Na stvar se še povrne-
mo. Tudi za bližnje dni je pričakovati šte-
vilni obisk, zlasti od strani trgovcev iz juž-
nih krajev države in iz inozemstva.

Opozorilo delodajalcem glede prijave
delavcev. Delodajalci se opozarjajo na na-
redbo ministra za socialno politiko broj 380,
z dne 9. aprila 1926, razglašeno v Uradnem
listu ljubljanske in mariborske oblasti, od
18. maja 1926, s katero se zvišuje najvišja
zavarovana mezda od Din 40.— na Din 48.—
in ustanavlja se XVIII. mezdni razred. Po
omenjeni naredbi se bodo uvrščali odslej v
XVIII. mezdni razred vsi nameščenci, ki za-
služijo dnevno nad Din 48.—. V XVII. mezd-
ni razred pa se bodo uvrščali nameščenci z
dnevni zaslužkom od 40.— do 48.— Din.
Ta izprememba bo stopila v veljavo s 1. ju-
lijem 1926. Ker pa se je udomačilo tekem
časa pri prijavah onih nameščencev, ki so
spadali doslej v najvišji XVII. mezdni raz-
red, da delodajalci skoro brez izjeme niso
navedli dejanskega zaslužka, marveč le, da
zaslužijo več kot 40.— Din dnevno, zato
urad ne more zvesti uradoma na podlagi
dosedanjih prijavnic preuvsrstitve zavarov-
ancev v smislu izdane naredbe. Da pa bo
kljub temu mogoče uvrstiti zavarovance v
novi mezdni razred, se pozivljajo vsi delo-
dajalci, da izvršijo **najkasneje do 8. julija**
1926 **ponovno prijave za vse one nameščen-**
ce, ki so bili doslej uvrščeni v XVII. mezdni
razred. Pri izpolnitvi gornje zakonite zave-
zanosti se opozarjajo delodajalci, da mo-
rajo navesti pri vsakem nameščencu, ki je
bil doslej uvrščen v XVII. mezdni razred
točne službene prejemke (mezdo)! Prijave
je predložiti uradu **potom pristojne ekspo-**
ziture najkasneje do 8. julija 1926. One de-
lodajalce pa, ki bi gorenji zakoniti zavezno-
sti ne izpolnili, bodo zadele kazenske posle-
dice § 194. ZZZ (denarne kazni od 20—500

Din) kakor tudi posledice § 11 (povračilo
različnih denarnih podpor) in končno posle-
dice § 16 ZZZ (povračilo stroškov za ugo-
tovitev podatkov na licu mesta po organih
urada). Obenem pa bo urad po 8. juliju 1926
preuvsrtil uradoma v 18. mezdni razred vse
one nameščence, ki so doslej zavarovani v
17. mezdni razredu in delodajalci ne bi
v navedenem roku izvršili ponovne prijave.
Utemeljene in z dokazi opremljene pritožbe
proti tem uradno izvršenim izpremembam
bo upošteval urad le, če se bodo predložile
najkasneje v roku 8 dni po dostavitvi pla-
čilnega naloga za mesec julij in ako bo do-
prinešen neizpodbiten dokaz, da uradna pre-
uvsrstitve iz 17. v 18. mezdni razred ne od-
govarja dejanskemu zaslužku. Zato je pri-
tožbi priložiti izjavo prizadetih zavarov-
ancev.

Revizija stanovanjskega zakona. V mi-
nistrstvu za socialno politiko so izdelali
načrt za podaljšanje stanovanjskega zakona.
Po načrtu bodo deležni zaščite samo še
državni uradniki, z dnem 1. majem 1927 pa
sploh preneha vsakršna zaščita stanovanj-
skih najemnikov. Z odpravo zaščite stano-
vanjskih najemnikov bodo zopet najbolj pri-
zadeti delovni sloji, ki jih že tako tare beda
od vseh strani. Delavske kakor tudi druge
strokovne organizacije naj bi se za stvar
nekoliko zanimale ter varovale interese na-
jemnikov. Delavski najemniki ne smejo
ostati brez zaščite, vsaj dokler ne bo vlada
poskrbela, da se bo sezidalo zadostno šte-
vilo stanovanj.

Poljaki si žele kralja? Na Poljskem
imajo vzdržena notranjepolitične spore. V
boju sta si poljska aristokracija in plutokra-
cija ter širši narod, ki pa je deloma poli-
tično nebržen. Na eni strani je tam doma
veliko bogastvo, ki skoro nima primere.
Tega naroda se vladajoči sloji boje, pa se
bavijo z mislijo, da si izberejo kralja, ki bo
imponiral narodu s svojim sijajem in osebnostjo.
Razni listi poročajo, da je celo ge-
neral Pilsudski, kar je jako neverjetno, med
tistimi, ki se pogajajo s princem Sikstom
Burbonskim, bratom bivše avstrijske cesa-
rice, za poljski prestol. V zapuščen in ne-
složni Poljski bi bilo končno tudi še kaj ta-
kega mogoče.

Hribarja imamo dva,
kvišku uspela sta oba,
hrib je hladen, nahod znaj,
pa prežene »BUDDHA« čaj!

Angleški socialisti in angleški
kralj. Angleški socialisti so v parla-
mentu kritizirali kralja Georga in ga
obdelavali, ker je podpisal ukrep iz-
jemnega stanja ob času izbruha gene-
ralne stavke. Minister za notranje
stvari je predlagal, da se zbornica za-
hvali kralju za njegovo proklamacijo
izjemnega stanja. Konservativci so
hitro pristali, nato pa je George Buch-
anan, socialist iz Škotske vrget bom-
bo med nje, ko je dejal, da kralj ni
imel pravice izdati proglas glede iz-
jemnega stanja. Konservativci so za-
čeli kričati in nekaj minut je vladal
kraval v zbornici. Oglasili so se še
drugi socialisti in izjavili, da je kralj
popolnoma v službi kapitalistov. Pred-
log je bil seveda sprejet. Delavski po-
slanci niso glasovali. Vlada je danes
poostрила naredbo za varčevanje s pre-
mogom. Situacija glede stavke rudar-
jev je v popolnem zastoju.

Paketi s staro obleko za Rusijo. Mini-
strstvo pošte in telegrafa je prejelo od pošte
uprave Zveze sovjetsko-socialističnih re-
publik (Rusija) okrožnico sledeče vsebine:
Zadnji čas prihajajo iz inozemstva pogosto-
krat k nam paketi s staro obleko in obu-
vljo. Te reči so pa včasih tako ponošene in
umazane, da so carinski uslužbenci, ki pre-
gledujejo te pakete, in druge osebe, ki pri-
hajajo v dotiko s temi predmeti, v velik
nevarnosti, da se ne okužijo. Po teh osebah
se pa okuženje kaj lahko razširi in se na-
vsezadnje še lahko vname epidemija. Ker
hoče naša uprava skrbeti tudi za zdravje
naroda, je prisiljena, da ukrene vse potrebno
glede paketov, v katerih so zgoraj omenjeni
predmeti. Prosimo Vas, da obvestite vse
uprave, da se s paketi, ki gredo v URSS,
ne sme pošiljati stara obleka in obutev, ra-
zen če so ti predmeti čisti in če jim je pri-
loženo zdravniško potrdilo, da so razkuženi.
Paketi, kateri ne bodo imeli takega potrdila,
se bodo vrnili sprejemni pošti na stroške
pošiljatelja. Te varstvene odredbe se bodo
pričele izvajati dva meseca po razglasitvi
tega dopisa.

Sport.

Prvenstveno stanje v nogometu Dunaja. V sledečem navajamo prvenstveno stanje prve profesionalne lige: na 1. mestu stoje Amateure, katere ne more več prehiteti noben ostalih klubov. Slede na 2. mestu Vienna, Rapid, Slovan, Admira, Simmering, Sportklub, Wacker, Hakoah, W.A.C., F.A.C., Rudolfskugel, Hertha, Slovanu, Admiru in Semmeringu je dana možnost, da si svoj položaj v tabeli izboljšajo.

Nogomet v okviru delavske Olimpijade na Dunaju. Zadnji štiri dnevi olimpijade bodo posvečeni tudi nogometu in sicer se bodo odigrale meddržavne tekme. Brezdvomno bodo te

SV Fürth, prvak Nemčije. SV Fürth je odigral 13. t. m. v Berlinu prvenstveno tekmo ter zmagal nad tamošnjo Hertho s 4:1. S to zmago je osvojil SV Fürth prvenstvo. Prvenstvo Nemčije. Tekmi je prisostvovalo 40.000 ljudi.

Herta — Amateure 3:1. Na Dunaju je porazil SK Hertha, ki stoji na

zadnjem mestu prvenstvene tabele Amateure, prvaka Dunaja, z gornjim rezultatom, vendar ne bo Herthi ta zmaga pripomogla do obstoja v I. ligi. prireditve zelo zanimive, vsled česar je pričakovati tudi velikega obiska. Tekme se bodo odigrale v sledečem redu: 9. julija Nemčija - Češkoslovaška in Finska - Avstrija, 10. julija nastopi Poljska proti zmagovalcu v tekmi Nemčija - Češkoslovaška, nadalje zmagovalec iz tekme Finska - Avstrija proti Češkoslovaški.

Jugoslavija - Češkoslovaška. Na Vidovdan, 28. junija se je odigrala v Zagrebu meddržavna tekma med Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Kako visoko ceni Češkoslovaška jugoslovanski šport je razvidno iz tega, da odpošlje v Zagreb svojo drugo garnituro, katero tvorijo sledeči igralci: Staplik, Kummer, Paulin, Krompholz, Stepl, Ciper, Wimmer, Knizek, Bajbl, Jansa, Dolejsi. Edino, kolikor toliko znana imena so: Staplik, Krompholz in Wimmer.

Ljubljana - Zagreb. V nedeljo, dne 27. junija je Ljubljana odigrala reprezentančno medmestno tekmo proti Zagrebu. Podsavez je imel tu priliko, da preiskusi svoje moštvo, toda ozirajoč se na SK Ilirijo so mu to namero zavrnil. Ilirija je imela namreč dogovorjene tekme v tujini za 27., 28. in 29. junija, vsled česar ni maral LNP preveč oškodovati klub ter ji je odvzel le tri igralce. Ostali igralci so vsi od ASK Primorje, razen levega krilca Marchiotti, ki je član SK Slovana.

Mežica.

Odbor za zgradbo koč na Peci je priredil v nedeljo, dne 20. junija t. l. dopoldne cvetlični dan in popoldne na vrtu g. Vivata veselico v prid skladu za zgradbo koč na Peci. K lepemu uspehu prireditve nam je v prvi vrsti izreči zahvalo cenjenim darovalkam in darovalcem prostovoljnih darov (peci-va, cvetja itd.). Dalje se najiskrenej-

še zahvaljujemo vsem cenjenim sodelovalkam in sodelovalcem ter jih, kakor tudi vse ostale, tem potom najuljudneje naprošamo, da nam ostanejo naklonjeni tudi v bodoče in s tem pripomorejo do skorajšnje graditve koč na Peci. V prijetno dolžnost si štejem, izreči tem potom tudi zahvalo tamburaškemu zboru »Svoboda« Mežica in njega kapelniku g. Schlossarju za neumorno sviranje na popoldanski prireditvi. Končno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali k uspehu prireditve in na ta način pokazali razumevanje, kako velikega pomena bi bila koč na Peci za našo dolino in planinstvo v obče. Žalibog je pa bilo opaziti, da se je občinstvo v splošnem pičlo udeležilo popoldanske prireditve, to znači, da ideja ljubezni do naših gorah še ni prodrla v najširše kroge. Podpirajmo akcije za gradnjo domov na naših gorah, ker le na ta način dokažemo, da ljubimo našo grudo in znamo ceniti lepoto naših gorah!

Naznanilo preselitve.

KAROL PRELOG

trgovina z volno, bombažem in galanterijo je preselil svojo trgovino doslej na Galusovem nabrežju 11 v **Gosposko ulico štev. 3**

Trgovina na Starem trgu štev. 12 ostane še nadalje. Ob tej priliki se cenj. odjemalcem zahvaljujem za dosedanje zaupanje, ter se priporočam za nadaljno neklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

KAROL PRELOG.

Maklaturni papir

se prodaja po 4.— Din za 1 kg. Več se poišče v upravi lista.

Produkcija - kréma za čevlje.

Zahtevajmo in kupujmo vedno in povsod le „Produkcijo kréma“ za čevlje. 130

Volna in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri: **Karel Prelogu**, Ljubljana, Gosposka ul. 3. — Stari trg 12.

Nabirajte nove naročnike!

SPLOŠNO KONZUMNO DRUŠTVO „POSAVJE“

V ZAGORJU OB SAVI.

Ima svoje prodajalne v Zagorju, Loka pri Zagorju in Velenje. Blago prodaja vse vrste specerijskega in manufakturnega po najnižjih dnevnih cenah. — — — Član lahko postane vsak.

Pristopnina Din 2-50 — — — Delež Din 50-—

194

RAVNATELJSTVO.

SREČKO POTNIK & KO., LJUBLJANA

parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov in izdelovanje sadnih sokov

Telefon 110 **METELKOVA UL. 13** Telefon 110

priporoča:

sadne marmelade, pravi malinovec, limonov sok, arome za nealkoholne pijače, sadne etere, esence za rum itd.

Paviljon „E“ štev. 77.

252

Peugeot

svetovno znani avtomobili, motocikli, bicikli ter

HARLEYDAVIDSON

brezkonkurenčni motocikli po brezkonkurenčnih cenah. Oglejte si najnovejše modele na Ljublj. velesejmu v paviljonu G 284—290. — Glavno zastopstvo

O. ŽUŽEK

Ljubljana, Tavčarjeva 11.

je najboljša in najcenejša!

V paviljonu

„DALMACIJA“

na veseličnem prostoru ljubljanskega velesejma točita

Braća Lassar

priznana dobro dalmatinsko kapljico iz lastnih vinogradov iz Zatonu pri Šibeniku. Izvrstna ta vina so bila na vinski razstavi v Šibeniku odlikovana z zlato kolajno.

Razna sveža mrzla jedila. Bogača zaloga specialnih morskih rib. Stalne gostilne in kleti se nahajajo v Sp. Šiški pri ANŽOKU in Kranjkova ul. št. 6.

Na veliko! Cene zmerne. Na malo! Se priporočata **Braća Lassar.**

MANUFAKTURA NA VELIKO

M. Hribernik
Ljubljana

Dr. Tavčarjeva (Sodna) ulica 6.

Telefon št. 530.

„L-E-D-A“

Damsko perilo

Je najcenejše najtrpežnejše in najlepše!

Posetniki velesejma

oglejte si izložbe in zalogo v tvornici

„L-E-D-A“

Šelenburgova ulica 1

Trgovcem popust!

Pristopajte kot člani k zadrugi!

Zavarujte Vaše hčerke za nevestino opremo!

TVRDKA

J. C. MAYER, LJUBLJANA

PRIPOROČA SVOJO VELIKO ZALOGO

MANUFAKTURNEGA BLAGA

IN

LEPO IZBIRO DAMSKIH, MOŠKIH IN OTROŠKIH

ČEVLJEV TVRDKO

F. L. POPPER, CHRUDIM.